

Maas & Waal

Shelterzorg: vijf panden, ruim 3 miljoen euro, in tien jaar tijd afbetaald

WIJCHEN FOTOS: EVELINE WIELK

■ Het Wijchense zorgbedrijf Shelterzorg bezit een flinke hoeveelheid onroerend goed. Het bedrijf, dat op christelijke leest geschoeid is, kocht tussen oktober 2008 en maart 2019 vijf grote panden, voor in totaal 3,1 miljoen euro. In die villa's vestigde Shelterzorg gezinshuizen. Daarin worden kwetsbare jongeren opgevangen. In februari van dit jaar waren ze op een half miljoen euro na allemaal afbetaald,

blijkt uit onderzoek van *De Gelderlander*. De panden zijn op bovenstaande collage te zien. Vanaf linksboven met de klok mee: het voormalig Derde Orde Huis in Wijchen (2015, 962.500 euro, nu De Zandroos, time-outplekken en zelfstandigheidstraining voor 18-plussers), een woning in Balgoij (2019, 329.000 euro, nu gezinshuis Rustpunt), de voormalige pastorie van Balgoij (in 2008 gekocht voor

637.500 euro, nu gezinshuis De Parel) en het voormalig café van Balgoij (2014, 525.000 euro, nu gezinshuis Chananja). Gezinshuis Dior in Wijchen (2018, 650.000 euro) ontbreekt in de collage. Shelterzorg kreeg in 2015 tonnen subsidie van de provincie Gelderland en de gemeente Wijchen voor de verbouwing van het Derde Orde Huis. Het zorgbedrijf maakte tussen 2016 en 2020 gemiddeld

ruim een half miljoen euro winst per jaar. Over de hoge winsten en de kwaliteit van de geleverde zorg zijn vragen gerezen, onder meer in de Wijchense politiek. *De Gelderlander* deed de afgelopen maanden onderzoek en sprak tientallen mensen: (ex-)bewoners, ouders van (ex-)bewoners, een ex-medewerker en het elgenaarsechtpaar van Shelterzorg.

■ Een uitgebreide reportage in bijlage Z

Shelterzorg: veel geld, weinig zorg

Zorgbedrijf uit Wijchen sjoemelde met
persoonsgebonden budgetten, zeggen
ex-cliënten en voormalige medewerkers.
Pagina 3 tot en met 5

Shelterzorg in Wijchen

De kerk in Balgoij, met links daarvan de pastorie, nu in gebruik bij Shelterzorg als gezinshuis De Parel. Gekocht in 2008 voor 637.500 euro. FOTO: EVELINE VANDELK

Vera gleed alleen maar verder af in De Zandroos

Zorgbedrijf Shelterzorg uit Wijchen maakt torenhoge winsten. Het bedrijf vangt jongeren op in gezinshuizen in een evangelisch-christelijke setting. Veel (ex)bewoners en hun ouders zijn zeer kritisch over de geleverde zorg, of beter: het ontbreken daarvan. Onder wie Vera (23). Ze schetst een ontluisterend beeld.

MENNO POLS

Ze vertelt het verhaal zonder aarzeling, gedeceerd, zelfbewust. Maar wat Vera* (23) met de wereld wil delen - omdat het verteld moet worden - is zwaar, heftig en zeer persoonlijk. „Mijn tijd bij Shelterzorg was één van de ergste periodes uit mijn leven. Ik ging niet meer naar school, niet naar de psycholoog en niet meer naar dagbesteding. Ik raakte in een isolement. Ik ging mezelf ook weer beschadigen.”

Ze keert in gedachten terug in het jaar 2016. Vera, afkomstig uit een plaats onder de rook van Nijmegen, kan even niet meer thuis wonen. Ze worstelt met de gevolgen van seksueel misbruik, leidt aan ptss (posttraumatische stressstoornis). Haar ouders, die zelf een gezinshuis hebben, schrijven haar bij zorginstantie Shelterzorg in Wijchen in voor een time-outplek voor drie maanden. Maar in plaats van op een plek die geborgenheid en zorg biedt, belandt Vera op De Zandroos, de 18-plus afdeling van Shelterzorg. Daar gaat het hele-

maal mis, zegt ze.

„Ik kreeg geen professionele begeleiding voor mijn ptss. Ik kwam er terecht tussen mensen die drugs gebruikten of soms een losere seksuele moraal hadden. Daar konden zij ook weinig aan doen, zij hadden ook problemen. Maar het was niet goed voor mij. Ik kreeg een relatie met een jongen die erg destructief voor mij was. Ik kon mezelf niet goed beschermen door mijn mentale toestand, waardoor hij makkelijk over mijn grenzen heen kon gaan. Daarna zei de leiding van De Zandroos ook nog dat het mijn eigen schuld was.”

Vera's moeder, Monique: „Vera gleed af, het was vreselijk om te zien. We hebben haar daar weggehaald.”

Vera: „Ik kwam daar voor een time-out. In plaats daarvan werd mijn trauma alleen maar erger. In de zomer nadat ik weg was uit De Zandroos, heb ik een zelfmoordpoging ondernomen. Dat had ik niet gedaan als ik niet in De Zandroos had gezeten. Het feit dat ze goed aan mij verdiend hebben, maakt het in mijn ogen nóg kwajker.”

Vera (23) zegt dat ze geen goede zorg kreeg van Shelterzorg. 'Mijn trauma werd er alleen maar erger'

Shelterzorg in Wijchen

VERVOLG VAN PAGINA 3

Vera's verhaal staat niet op zichzelf. Bij de redactie van *De Gelderlander* komen in 2021 signalen binnen over zaken die niet goed gaan bij Shelterzorg, een evangelisch-christelijk zorgbedrijf dat in de regio Nijmegen 36 jongeren opvangt in vijf gezinshuizen. Na een oproep op de website van de krant, komt daar een stroom aan reacties bij. Over de bergen met geld die er dankzij persoonsgebonden budgetten (pgb's) worden verdiend, over zorg die onder de maat zou zijn - of zelfs volledig ontbreekt. Over mogelijke pgb-fraude, zelfs.

Ben* ging eind 2017 bij Shelterzorg werken, op De Zandroos. Hij was toen bijna klaar met zijn hbo-opleiding maatschappelijk werk. „Directeur Maarten Langelier vroeg of ik indicaties wilde aanvragen. Je vraagt dan geld voor behandeling van de jongeren bij de gemeente of bij de zorgverzekeraar. Ik moest van Maarten de situatie van jongeren ernstiger afschilderen dan ze in werkelijkheid was, zodat we meer geld zouden krijgen dan nodig was. Bij ernstige psychiatrische aandoeningen als borderline gaat het zo om 80.000 euro per jaar. Maarten zei dan altijd: 'Ze mogen ons nergens op pakken!'”

In de knoop

„Ik moest dingen opschrijven die niet waar waren. Ik kwam daarvoor ernstig met mezelf in de knoop, moreel gezien. Ik deed het ook niet. Ik zei tegen Maarten: 'Dit is fraude. Dit is de reden waarom er zo ontzettend veel geld naar de jeugdzorg moet.' Maar Maarten was hier heel slim in. Ik heb er melding van gemaakt bij het Regionaal Meldpunt Zorg. Shelterzorg kreeg meer geld dan het bedrijf nodig had.”

Ben werkt inmiddels niet meer bij Shelterzorg.

Petra* heeft een soortgelijke ervaring, vertelt ze. Ze is de moeder van Romée*. „Romée kwam in 2018 bij Shelterzorg. Ze was toen 20 jaar. Ze heeft add en pdd-nos. Voor het eerste jaar kregen we een persoonsgebonden budget (pgb) van 70.000 euro. Dat werd verstrekt door de Sociale Verzekeringsbank. Het was toen februari. Maarten Langelier zei: 'Het jaar duurt nog tien maanden, we hebben 70.000 euro, dus dat is 7000 euro per maand'. Ik vroeg: 'Waar gaat dat geld dan aan op?' Hij zei: 'Dat gaat op aan 24-uurszorg, dat kan ik verder niet inzichtelijk maken.'”

Na het eerste jaar ging het beter met Romée, zegt Petra. Daarom zou het pgb worden verlaagd. „Directeur Maarten Langelier werd daar heel boos over. Hij vond dat we moesten zeggen dat het helemaal niet goed ging met onze dochter, zodat we alsnog het hele bedrag zouden krijgen. Dat hebben we niet gedaan.”

Na twee jaar kregen Romées ouders geen pgb meer. Dus moest Romée weg. Moeder Petra: „Toen

Sanne: „Ik moest van de leiding van Shelterzorg een beetje dom overkomen.” FOTO: ROEL DUNSTRA

wilde Maarten dat ze nog twee jaar in een appartement van Shelterzorg zou blijven wonen. Wij wilden het niet en hebben dat ook gezegd, in het bijzijn van Romée. Daarna ging Maarten om Romée inwerken om het toch te doen. Toen hebben we gezegd: 'We komen nu met een bestelbus om Romée en haar spullen op te halen, ze blijft daar geen uur meer'. En dat hebben we gedaan.”

Afhankelijk maken

Oud-medewerker Ben: „Ik zag dat Maarten probeerde om de jongeren van zich afhankelijk te maken. Hij weekte ze los uit hun omgeving. Hij wilde ze lang binnenboord houden, dan kon hij lang het pgb blijven gebruiken. Vooral bij jongeren met een lichte verstandelijke beperking werkte dat

goed. Ik heb bij Maarten Langelier nooit enige empathie gezien voor de jongeren met wie hij werkt. Shelterzorg is in mijn ogen alleen maar een heel slecht plan om heel veel geld te verdienen.”

Oud-bewoner Josh* onderschrijft dat. Hij ging op z'n 18de begeleid wonen in De Zandroos. „In een gesprek met de gemeenten moest ik me slechter voordoen dan ik was. Om zo een hoger eigen budget te krijgen. In 2016 en 2017 kreeg ik een pgb van bijna 3600 euro per maand. Dat ging allemaal naar Shelterzorg. Ik heb nooit zorg gehad, het waren dus puur de kosten voor begeleiding. Daarbovenop moest ik per maand nog zelf 220 euro huur voor de kamer betalen.” Josh toont documenten waaruit dit blijkt.

Josh moet van de leiding bij

wijze van dagbesteding werk doen, stelt hij. Acht uur per dag, zonder vergoeding. Eerst tuinonderhoud, later ook het onderhoud en sloopwerkzaamheden bij Shelterzorgpanden. Een deel van dit werk wordt door meerdere betrokkenen omschreven als zwaar, een-tonig, zelfs gevaarlijk.

Blauwe plekken

Moeder Loes* vertelt over haar destijds 13-jarige dochter Kim*. „Ze kwam een paar keer thuis met allemaal schrammen en blauwe plekken, ook met pijn in de buik. Ze vertelde dat ze moest helpen bij de renovatie van één van de huizen van Shelterzorg. Ze moest tegels afbikken in de badkamer, met een apparaat. Een paar maanden later kreeg ze weer erge pijn in haar buik. We belandden op de

spoedeisende hulp van het Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis in Nijmegen. Ze bleek een scheurtje in haar maagwand te hebben. Dat vonden de artsen bijzonder. Het kan komen door het zware werk. Het had dodelijk kunnen zijn.” Niet alle ouders zijn kritisch. Helma van Iersel is moeder van twee kinderen die allebei een periode bij Shelterzorg hebben gewoond. Daarnaast werkt ze zelf in een instelling voor geestelijke gezondheidszorg. Ze is zeer tevreden over de zorg die haar kinderen bij Shelterzorg hebben gekregen.

„Er werken betrokken mensen. Er is ruimte voor gesprek, samen eten en leuke dingen ondernemen. Vooral dit laatste is een heel belangrijk onderdeel voor jongeren om te kunnen ontspannen. Bij Shelterzorg heeft mijn zoon voor het eerst binnen de zorg ervaren dat hij mocht zijn wie hij is”, zegt Van Iersel.

In 2017 komen er drie meldingen over Shelterzorg binnen bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). De IGJ is verantwoordelijk voor het bewaken van de kwaliteit van de jeugdzorg. De meldingen hebben betrekking op de kwaliteit van de zorg en de focus op winst van het bedrijf. Daarnaast vindt er in 2017 een ernstig incident plaats bij Shelterzorg: een jongere die op een van de locaties woont, onderneemt een zelfmoordpoging. Deze slaagt niet. Een zelfmoordpoging geldt als een 'calamiteit' waarvan de zorginstelling zelf melding moet doen bij de IGJ. Dit gebeurt ook.

Onderzoek Inspectie

De IGJ besluit onderzoek te doen naar Shelterzorg. Daaruit blijkt dat het bedrijf op acht van de 32 criteria niet aan de eisen voldoet. Daaronder het 'inschatten van de veiligheidsrisico's van de jeugdigen'. Ook schrijft de IGJ: 'De huisregels zijn onvoldoende positief geformuleerd en niet gericht op een ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid'. En 'de deskundigheid van het personeel voldoet op het moment van het onderzoek niet aan het eigen beleid. Minimaal drie professionals zonder afgeronde opleiding op mbo-niveau treden op als begeleider binnen Beschermde Wonen'.

Bij een hertoets in 2018 zijn volgens de IGJ zeven van de acht punten in orde gemaakt. Daarna heeft de IGJ geen klachten meer gekregen over Shelterzorg. „Maar een artikel als dit kan voor ons aanleiding zijn vragen te stellen of een organisatie weer te bezoeken”, zegt een woordvoerder van de IGJ.

In 2020 heeft het Regionaal Meldpunt Zorg één klacht ontvangen over Shelterzorg. Waarover die ging, is niet duidelijk.

Met medewerking van Jacqueline van Ginneken en Niek Opten.

Josh: „In een gesprek met de gemeenten moest ik me van Shelterzorg slechter voordoen dan ik was. Om zo een hoger eigen budget te krijgen.” FOTO: KOEN VERHEIJEN

* De namen Vera, Monique, Ben, Petra, Romée, Josh, Loes, Kim en Sanne zijn om privacyredenen gefingeerd. Hun echte namen zijn bekend bij de redactie.

De hoofdlocatie van Shelterzorg in Wijchen, waar De Zandroos en een time-outlocatie zijn ondergebracht. FOTO: EVELINE VAN DER KAM

Shelterzorg: vijf kapitale villa's die bijna afbetaald zijn en forse salarissen

Het echtpaar Maarten en Jacqueline Langer vestigt zich in 2009 in Balgoij, een dorpje aan de Maas in de gemeente Wijchen, waar ze de oude pastorie naast de Johannes de Doperkerk kopen. Ze beginnen er hun met hun bv Shelterzorg het eerste gezinshuis, De Parel. Maarten werkte daarvoor bij de Hema, Jacqueline was doktersassistente. Nadat Maarten op een EO-Jongerendag het gevoel heeft rechtstreeks door God te worden aangesproken, besluit hij het roer om te gooien. 'Het moet vanuit je hart komen, anders hou je het niet vol. Het is een way of life', zegt Maarten Langer in 2010 in een reportage in *De Gelderlander*. Het echtpaar was toen beperkt opgeleid. Inmiddels heeft Jacqueline een hbo-opleiding in de zorg afgerond, terwijl Maarten een hetzelfde diploma in het management behaalde.

In 2012 vestigt Shelterzorg een tweede gezinshuis, Chananja, in het voormalige café van Balgoij. Daarna volgen meer grote, in het oog springende panden, zoals De Zandroos. Er komen plekken voor jongeren die een time-out nodig hebben van hun gezinssituatie én er is een afdeling met appartementen voor 18-plussers die aan hun zelfstandigheid gaan werken. De panden staan allemaal op naam van het echtpaar Langer. Ze zijn gekocht voor ruim 3 miljoen

euro en op een half miljoen na volledig afbetaald.

Uit de jaarstukken van Shelterzorg blijkt dat het bedrijf lange tijd ongeveer een half miljoen euro per jaar winst maakt. Ook blijkt uit de stukken dat Maarten en Jacqueline Langer zichzelf een salaris uitbetalen van 120.000 euro per jaar, per persoon. Samen dus 240.000 euro. De overige salariskosten bij Shelterzorg zijn relatief laag. Bij een gezond zorgbedrijf vormen salariskosten zo'n 70 procent van de omzet. Dat betekent dat er genoeg gekwalificeerde mensen rondlopen. Bij Shelterzorg lag dat percentage de afgelopen jaren tussen de 30 en 44 procent, zo blijkt uit de jaarrekeningen.

De 120.000 euro per jaar is volgens Maarten Langer 'een normale beloning voor een directiefunctie in de zorg'. Hij geeft toe dat er in het verleden hoge winsten zijn gemaakt. 'De tarieven waren gewoon te hoog.' Inmiddels zouden de gemeenten de tarieven hebben verlaagd.

Over de lage loonkosten voor het overige personeel zegt Jacqueline Langer: 'In het begin hadden we relatief weinig mensen in dienst. We deden ontzettend veel zelf. Ons bedrijf wordt groter. Dus wij zorgen nu ook dat er een tussenlaag komt in het management, dat we niet meer alles zelf hoeven te doen.'

Shelterszorg-echtpaar herkent zich niet in de aantijgingen

Jacqueline Langer reageert geëmotioneerd op het verwijt van de ex-medewerker, ouders en voormalig bewoners van Shelterzorg in dit artikel. 'Wij worden nu afgeschilderd als geldwolven. Dat raakt me, want we doen dit werk met ons hart. We doen het alleen om deze jongeren een zelfstandig leven te geven. Al zou ik droog brood moeten eten, ik zal me voor deze kinderen blijven inzetten.'

Over het relaas van Vera, zegt Jacqueline Langer: 'Vera verbleef op een vrouwenafdeling. Maar die jongeren zien elkaar wel. Ze kijken 's avonds bijvoorbeeld samen televisie. Er is toen een relatie ontstaan. Ik heb het niet geweten. Misschien heb ik het niet goed ingeschat. Maar je kunt het niet altijd tegenhouden. En ze was echt verliefd op hem. Ik heb geprobeerd haar te helpen. Als er nu schade is voor haar, vind ik dat heel erg.'

Haar echtgenoot Maarten Langer reageert desgevraagd op de aantijging van oud-medewerker Ben over pgb-fraude. 'Deze ex-medewerker heeft nooit een indicatie gedaan. Als een jongere wordt aangemeld, heeft hij of zij al een indicatie. Die komt van de gene die de jongere hier geplaatst heeft, het sociaal wijkteam of het Leger des Heils bijvoorbeeld. Vroeger was die indicatie blijvend, nu wordt er

jaarlijks opnieuw gekeken wat iemand nodig heeft. De hoofdbehandelaar kan vinden dat iemand zwaardere zorg nodig heeft. Dan gaan we daarover in gesprek met de plaatsver. De indicaties worden ook gecontroleerd door de gemeente en jeugdzorgorganisaties.'

'We doen dit werk met ons hart'

– Jacqueline Langer

Ook ex-cliënten en hun ouders zeggen dat ze hun eigen situatie of die van hun kind ernstiger moesten afschilderen dan zij was, zodat Shelterzorg meer geld voor de behandeling zou krijgen dat waar het recht op had. Jacqueline Langer heeft een andere lezing. 'Jongeren willen soms een té rooskleurig beeld van zichzelf schetsen, alsof de klachten bijna over zijn. Maar dan komt er geen geld meer en moet de behandeling stoppen. Dan zeggen wij: schets wel een realistisch beeld, doe jezelf niet té goed voor.'

Over Josh, die zegt dat hij nooit zorg ontvangen heeft, zegt Jacqueline Langer: 'Het ligt er aan

wat je zorg noemt. Ik heb niet zijn afwas gedaan, maar ik heb wel degelijk gesprekken met hem gevoerd over zijn situatie.' Over het feit dat hij, ondanks het pgb dat hij inbracht, ook nog huur moest betalen, zegt Maarten Langer: 'Huur mag niet uit het pgb betaald worden. Dat zou fraude zijn.'

Diverse ex-bewoners zeggen dat ze gratis moesten werken voor Shelterzorg. Jacqueline Langer zegt daarover: 'De jongeren moeten in principe een dagbesteding hebben in de vorm van school, werk of therapie. Hebben ze die niet, dan verzinnen wij iets voor ze. Om te voorkomen dat ze depressief in bed blijven liggen. Dan kun je beter in de tuin gaan werken. Maar dat hoeft zeker geen acht uur per dag.'

Over de 13-jarige Kim, wier moeder zegt dat ze te zwaar werk moest doen bij Shelterzorg, zegt Jacqueline Langer: 'Zij was hartstikke enthousiast en wilde zelf graag helpen. We moesten haar echt afremmen.'

Over het verwijt dat Shelterzorg jongeren van zich afhankelijk maakte om zo lang van het zorggeld te kunnen profiteren, zegt Jacqueline Langer: 'Dat is totaal niet ons beleid. Wij willen de jongeren juist niet afhankelijk van ons maken. Zo snel een kind weer naar huis kan, gaat het naar huis.'